

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar, İlkeler, Esaslar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı; Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü ve taşra teşkilatında kullanılan bilgisayarlar, bilgisayar ağı altyapısı, internet erişimi ile bunlarla bütünleşen bilişim kaynaklarının, yardımcı donanımların ve bunların üzerindeki çeşitli yazılımların kullanılmasının usul ve esaslarını belirleyerek hizmetlerin daha etkin, güvenli ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge hükümleri, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü ve taşra teşkilatındaki donanımların kayıtlara alınmasında, sistem ve veri güvenliğinde, bilişim hizmetlerinden yararlanılmasında uygulanacak yöntemler ile bu görevleri yürütecek olan personelin yetki ve sorumluluğunu kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 399 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ve Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Ana Statüsüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- Bilgi işlem kaynakları: Yazılımlar, sunucu bilgisayarlar, kişisel bilgisayarlar, taşınabilir bilgisayarlar, yedekleme üniteleri, yazıcılar, tarayıcılar, modemler, harici diskler, network cihazları, vb. cihazları,
- Domain: Bilgisayar ağına bağlı tüm bilgisayar ve yazıcıların tanımlarının bulunduğu yönetilebilir yapıyı,
- Dosya: Herhangi bir kayıt ortamında saklanan veri kümesini,
- Geniş alan ağı (WAN): Genel Müdürlük ile işletme/fabrikalar arası veri iletişiminin yapılabildiği ve paylaşılabildiği hatlar, yazılım, donanım, vb. den oluşan yapıyı,
- İşletim sistemi (Operating System): Bilgi işlem kaynaklarının yönetilmesini sağlayan yazılım sistemlerini
- İşletme/fabrika: Taşra teşkilatında bulunan üretim birimlerini,
- Kullanıcı hesabı (User Account): Kullanıcılar için tanımlanan kullanıcı adı, şifresini,
- Kurum/teşekkül: Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatını,
- Merkez teşkilatı: Kurum merkezindeki birimleri,
- Program: Bilgisayar sisteminde çalışmak üzere tasarlanmış bir uygulamayla ilgili kod dizgesini,
- Sistem: Bilgisayar ağı ve üzerindeki tüm sunucu bilgisayarlar, sunucular üzerindeki işletim sistemleri, yönetim yazılımları ve sunuculara bağlı çevre birimlerini,
- Taşra teşkilatı: Kurum işletme/fabrika müdürlüklerini,
- Yazılım: Bir uygulamaya ilişkin programlar, süreçler ve dokümandan oluşan yapıyı,
- YBS /Başkanlık: Yönetim Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığını,
- Yerel alan ağı (LAN): Genel Müdürlük ve işletme/fabrikaların kendi bünyelerindeki bilgisayar/yazıcı/vb. donanımın bağlı olduğu bilgisayar ağını, ifade eder.

İlkeler

MADDE 5- (1) Kurumumuz bünyesinde yürütülen yönetim bilgi sistemleri faaliyetlerinin ekonomik bir şekilde, zamanında etkin ve güvenli olarak yerine getirilmesi ve sürdürülmesi esastır.

Sorumluluk kontrol ve rapor verme esasları

MADDE 6- (1) Bu yönergenin uygulanmasından merkez teşkilatında daire başkanları ve bunlara bağlı müdürleri, taşra teşkilatında ise işletme/fabrikamüdürleri, bunların yardımcıları ve birim müdürleri, yönergenin izlenmesinden ise Yönetim Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı sorumludur.

(2) Yönerge hükümlerinin gereğince uygulanıp uygulanmadığı, Teftiş Kurulu Başkanlığınca denetlenir ve gerektiğinde Genel Müdür'e sunulmak üzere rapor düzenlenir.

Değişiklik esasları

MADDE 7- (1) Bu Yönergede uygulamalar ile teknik gelişmeler ve ihtiyaçlar göz önüne alınarak Teftiş Kurulu Başkanlığı ile ilgili birim amirlerinin teklifi üzerine, İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı tarafından gerekli değişiklik işlemleri yerine getirilir.

Dağıtım ve kullanım esasları

MADDE 8- (1) Bu Yönerge gizli olmayıp, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu teşkilatına dağıtılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Yönetim Bilgi Sistemleri Faaliyetleri

Uygulama yazılımı geliştirilmesi, temin edilmesi ve kullanımı

MADDE 9- (1) Kurum birimlerinde ihtiyaç duyulan yazılımların geliştirilmesi işlemleri YBS Dairesi Başkanlığınca yürütülür. İhtiyacın hazır yazılım temini ile karşılanması durumunda işlemler YBS Dairesi Başkanlığı veya verilecek yetki doğrultusunda talep sahibi birim tarafından yürütülür.

(2) Birimlerde ihtiyaç duyulan uygulama yazılımlarının geliştirilmesi sürecinde,

a) Analiz çalışmaları kullanıcı birimle birebir görüşmeler yapılarak sürdürülür. İş süreçleri ve ilgili dokümanlar incelenir.

b) Analiz sonucunda sistemin tasarımı yapılır. Bu tasarım kullanıcı birimin onayına sunulur. Kullanıcı birimden gelecek geri bildirimlerle tasarım gözden geçirilerek gerekli düzeltmeler yapılır.

c) Kullanıcı birim tarafından tasarımın onaylanmasından sonra program kodlama çalışmaları yapılır. Kod çalışması tamamlandıktan sonra test aşamasına geçilir.

ç) Yazılım grubunun testlerini tamamlaması sonrasında yazılım kullanıma açılır, kullanıcı birim tarafından gerçek ortam ve verilerle test yapılır, varsa sorunlara yönelik düzeltmeler yapılır.

d) Yazılımın kullanıcı eğitimleri verilir ve uygulamaya alınır. Sistemin devamlılığını sağlamak için yeni gelen personelin yetiştirilmesinden birimler sorumludur.

e) Birimler; kendi hizmet ve faaliyetleriyle ilgili Başkanlıkça geliştirilen uygulama yazılımı menülerinde yer alan programları hangi personelin kullanacağını ve yetki sınırlarını YBS Dairesi Başkanlığına yazılı olarak bildirirler. Bu doğrultuda programlara giriş ve işlemlerle ilgili kullanıcı tanımları, yetkilendirme, yönlendirmeler YBS Dairesi Başkanlığınca yapılır. Kullanıcının görevinden ayrılması/görevinde değişiklik olması (geçici görevlendirme dahil) durumunda kullanıcı tanımı ve yetkilerinin kaldırılması için YBS Daire Başkanlığına yazılı olarak bildirilir. Aksi durumda kaldırılmayan kullanıcı adına veri tabanında yapılan işlemlerin sonucundan ilgili birim sorumludur.

(3) İhtiyacın hazır yazılım temini ile karşılanması durumunda uzmanlık gerektiren konularda (tasarım, mühendislik, hukuk, vb) teknik özellikler ilgili birim tarafından belirlenir.

Bu yazılımın yükleneceği donanım ve lisanslama yöntemi gibi konular YBS Daire Başkanlığı tarafından ilave edilerek satın alma işlemleri başlatılır veya alım işlemleri için işletme/fabrikalara yetki verilir.

Sistem ve ağ donanımı/yazılımı temini, kurulumu, bakımı

MADDE 10- (1) Genel Müdürlüğün yerel alan ağı, merkezi bilgisayar sistemi, kişisel bilgisayar ve yan donanımları ile sistem, veri tabanı, güvenlik yazılımı ihtiyaçlarının tespiti, temini, kurulması, işletime alınması ve bunların bakım onarım hizmetlerinin temini işlemleri YBS Dairesi Başkanlığınca yürütülür.

(2) Fabrika ve işletmelerin yerel alan ağı, kişisel bilgisayar ve yan donanımları ihtiyaçlarının tespiti ilgili birimlerce yapılır, hazırlanan şartnameler YBS Dairesi Başkanlığınca onaylandıktan sonra Genel Müdürlükten alınacak harcama yetkisi doğrultusunda satın alma işlemleri, kurulumu ve bunların bakım onarım hizmetlerinin temini işlemleri işletme/fabrikaların ilgili birimi tarafından yürütülür.

(3) MKE Kurumu geniş alan ağına ilişkin şartname hazırlama, donanım ve yazılımları temini, kurulumu, veri hatları ve internet abonelik tesisi işlemleri YBS Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

(4) Merkezi veri tabanının yedekleme prosedürlerinin oluşturulması ve yedeklerin alınarak saklanması çalışmaları YBS Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülür.

(5) Donanımlar üzerinde yüklü sistem yazılımlarının lisans takibi, varsa lisans belgeleri ile medyalarının (cd, dvd) saklanması işi Genel Müdürlükte YBS Dairesi Başkanlığı, işletme/fabrikalarda bilgi işlem sorumluları tarafından yapılır.

Sarf malzemesi temini ve kullanımı

MADDE 11 (1) Genel Müdürlük birimlerinin bilgisayar sarf malzemesi ihtiyaçları YBS Dairesi Başkanlığınca belirlenir ve gerekli dokümanlar hazırlanarak toplu olarak temini sağlanır. Sarf malzemeleri Başkanlıkta uygun koşullarda depolanır ve ihtiyaç sahibi birimlere talepleri doğrultusunda dağıtımı yapılır. Kurum çalışmalarında standart kullanımı bozacak özel sarf malzemesi talepleri ihtiyaç olarak değerlendirmeye alınmaz.

(2) Sarf malzemeleri talep sahibi birim amirinin imzaladığı talep formu mukabilinde teslim edilir. Sarf malzemelerinin etkin ve verimli kullanılması YBS Dairesi Başkanlığınca tutulacak kayıtlarda takip edilir, öngörülenden fazla kullanımda bulunulması halinde talep sahibi birimler yazılı olarak uyarılarak, fazla kullanımın önüne geçilir.

(3) İşletme/fabrikalarca da kendi bünyelerinde bu doğrultuda düzenlemeler yapılır.

Kurum internet sitesi kurma ve bilgi yayınlama

MADDE 12- (1) Kurum internet sitesinin hazırlanmasından YBS Dairesi Başkanlığı sorumludur. Sitede yer alması istenilen bilgi ve belgeleri yükleme işi YBS Dairesi Başkanlığınca ve/veya internet sitesi veri tabanına erişim hakkı verilen birim personeline yapılır.

(2) İnternet sitesinde yer alan haberlerin yayınlanması ve süresi dolanların yayından kaldırılması işlemleri YBS Dairesi Başkanlığı tarafından yapılır. Haberler bölümünde yayınlanacak metin ekleriyle birlikte yayın süresi de belirtilerek Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi Müdürlüğü tarafından YBS Dairesi Başkanlığına yazı ile iletir.

(3) Genel Müdürlük birimleri hizmet ve faaliyetleri ile ilgili Kurum internet sitesinde yayınlanmasını veya yayından kaldırılmasını istedikleri bilgi, belge ve verileri YBS Dairesi Başkanlığına yazılı olarak iletirler.

(4) Kurum birimleri internet sitesindeki kendilerine ait bilgilerin güncel ve doğru olmasından sorumludur.

E-posta hesabı açılması, kullanılması ve bu konudaki sorumluluklar

MADDE 13- (1) Kuruma ait işlerin yürütülmesinde ihtiyaç duyulması halinde kurumsal e-posta adresleri kullanılır.

(2) Kurumsal e-posta adreslerinin açılması, e-posta standartlarının oluşturulması ve

kullanıcıların hizmetine sunulması işlemleri YBS Dairesi Başkanlığınca yürütülür.

(3) Adına e-posta hesabı açılan kullanıcıların sorumluluğu, hesabın açılmasından itibaren başlar ve hesap kapatılması bildirilinceye kadar devam eder. Kullanıcının Kurumdan ayrılması durumunda ilgili birim tarafından YBS Dairesi Başkanlığına yazı ile bilgi verilir ve e-posta hesabı YBS Dairesi Başkanlığı tarafından kapatılır.

(4) 60 gün boyunca kontrol etmek amacıyla dahi kullanılmayan e-posta hesapları herhangi bir uyarı yapılmaksızın kapatılır.

Donanımların demirbaş kayıtlarından düşülmesi, hurdaya ayrılması

MADDE 14- (1) Ekonomik ömrünü tamamlamış, tamiri mümkün olmayan garanti süresi dolmuş donanımlar Genel Müdürlükte YBS Dairesi Başkanlığı, Fabrika/İşletmelerde ise bilgi işlem sorumluları tarafından belirlenerek MKE Kurumu Maddi Duran Varlıklar Yönergesine uygun olarak demirbaş kayıtlarından silinir. Demirbaş kaydı silinen donanımlar güvenlik nedeniyle varsa depolama üniteleri sökülerek MKE Hurda İşletmesi Müdürlüğüne gönderilir. Sökülen depolama üniteleri geri dönüşümü olmayacak şekilde imha edilir.

Sistem ve veri güvenliği

MADDE 15- (1) Kurum bünyesindeki bilgi işlem kaynaklarının güvenliği için alınan önlemler ve kullanıcıların uyması gereken kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Bilgisayar kaynakları, kullanıcılara Kurumun işlerini yürütmek üzere verildiğinden amaç dışı kullanımından doğacak sonuçlardan kullanıcı hukuki, cezai ve idari olarak sorumlu olup, zararın oluşması durumunda, bu zarar genel hükümlere göre kullanıcıdan tahsil edilir.

b) Kurum birimlerinde her kullanıcının bilgisayarına kullanıcının adı ile şifresi verilir ve sisteme tanıtılır (Domain'e alınır). Sisteme tanıtma işlemi Genel Müdürlükte YBS Dairesi Başkanlığı, birimlerde bilgi işlem sorumluları tarafından yapılır. Tüm kullanıcılar; kendilerine verilen bu kullanıcı adı ve şifresi ile bilgisayar ağına girebilir.

c) Geniş alan ağındaki çalışmaların etkin yürütülebilmesi için sisteme tanıtılan tüm kullanıcılara uygulanacak güvenlik kuralları YBS Dairesi Başkanlığınca belirlenir, uygulamaya alınır ve denetlenir.

ç) Kullanıcı adıyla yapılan iş ve işlemlerdeki tüm sorumluluk, kullanıcıya aittir. Bu nedenle, hiçbir kullanıcı, kullanıcı adını ve şifresini başkaları ile paylaşamaz. Kendisi tarafından kullanılmakta iken, çalışmaya geçici olarak ara verdiği durumlarda da başkası tarafından kullanılmaması için gereken tedbirleri alır.

d) YBS Dairesi Başkanlığının yetkili elemanlarınca; donanım, yazılım, kısıtlama ve yönlendirme yöntemleriyle, her kullanıcının, bilgisayar ağına var olan bilgi kategorilerinden, yalnızca kendi konusuyla ilgili alana ulaşabilmesi sağlanır.

e) Kullanıcıların herhangi bir nedenle görev yerlerinin, görev ve yetkilerinin veya Kurumdaki pozisyonlarının değişmesi halinde YBS Dairesi Başkanlığına yazı ile bilgi verilir. Bu bildirimle birlikte, ilgilinin kullanıcı adı ve sistem parolaları YBS Dairesi Başkanlığının yetkili elemanlarınca değiştirilir.

f) Kurum bünyesinde internet erişimi geniş alan ağı üzerinden gerçekleştirilir. YBS Dairesi Başkanlığının gerekli ve uygun gördüğü haller dışında, modem ve telefon hatları kullanılarak internet bağlantısı sağlanamaz. Modem ile internete bağlanacak bilgisayarlar Kurum geniş alan ağına bağlanamaz.

g) İçerisinde gizli ve çok gizli bilgiler bulunan bilgisayarlar Kurum bilgisayar ağına bağlanamaz, bilgisayar ağına bağlanmış olan bilgisayarlara gizli ve çok gizli bilgiler yüklenemez. Bu konudaki sorumluluk, bilgisayar kullanıcılarına ve ilgili birimlere aittir.

ğ) Kurum birimlerinin her birinin kullanımına ayrı ayrı tahsis edilmiş olan ortak alanda depolanan veriler YBS Dairesi Başkanlığınca yedeklenir. Ortak alan dışında bilgisayarlarda saklanan veri/belgelerin yedeklenmesinden ve güvenliğinden ise kullanıcılar sorumludur.

h) Bilgi sistemleri üzerinde güvenlik mekanizmalarının bozulmalarına yol açabilecek her türlü eylem ve işlem yasaktır. Bu itibarla; Kurum personeli, bilgi sistemleri üzerinde

hiçbir şekilde güvenlik araştırması ve güvenlik mekanizmalarını test etme girişiminde bulunamaz.

İnternet hizmetlerinde güvenlik

MADDE 16- (1) Kurum internet çıkışı tek bir merkezden sağlanır. Kurum sunucuları ve internet erişim ağını koruyan “Güvenlik Duvarı (Firewall)”, ağlar arasındaki veri paketlerini şifrelendirerek yönlendiren “Yönlendirici (Router)”, Kurum internet güvenliği politikası uyarınca kullanıcıların internette gezebilecekleri web sitelerini filtrelemekte kullanılan “İçerik Denetleme Yazılımı”, virüslerden korunmak için kullanılan “Antivirüs Sistemi”, Kurum sunucularına yönelik saldırıların online olarak izlenebilmesi ve durdurulabilmesi amacıyla kurulan “Saldırı Tespit Sistemi”nin yönetimi YBS Dairesi Başkanlığı tarafından yapılır.

(2) Bilgi sistemleri güvenliğinin sağlanması amacıyla Kurum politikaları doğrultusunda internet erişimi YBS Dairesi Başkanlığınca kısıtlanabilir.

(3) Potansiyel olarak virüs, solucan veya bunlara benzer güvenlik açısından tehlikeli programların bulaşması/bulaştırılması tehlikesi taşıyan internet sitelerine (Yetişkin-adult, kumar, oyun, şifre çözme-crack, saldırı-hack, illegal arama-underground search, sohbet odaları, yasa dışı siteler vb.) girilmesi ve lisanssız programların internette indirilmesi kesinlikle yasaktır.

(4) 5651 Sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun” gereğince internet erişim kayıtları YBS Dairesi Başkanlığınca tutulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 17- Bu Yönerge 19/04/2011 tarihli Makam Olur'u ile yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- Bu Yönerge hükümlerini Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürü yürütür.